

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Волинського
національного університету
імені Лесі Українки
Анатолій ЦБОСЬ
« 30 » _____ 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про систему запобігання та виявлення
академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності
здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і
наукових працівників Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Положення схвалено рішенням вченої ради
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
від « 25 » січня 2024 р., протокол № 1

1. Загальна частина

1.1. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (далі – Положення) розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про науково-технічну інформацію», листів Міністерства освіти і науки України №1/9-650 від 23.10.2018 р. «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти», №1/11-8681 від 15.08.2018 р. «Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)», Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки, інших локальних актів Волинського національного університету імені Лесі Українки (далі – Університету).

1.2. Метою цього Положення є:

- 1) встановлення базових засад щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників;
- 2) розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації;
- 3) формування звички до сумлінного дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань;
- 4) активізацію самостійності та індивідуальності під час створення наукового результату (авторського твору);
- 5) підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування з боку науково-педагогічних та наукових працівників, здобувачів трьох рівнів вищої освіти та наукових ступенів.

1.3. Положення є складовим елементом системи забезпечення Університетом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчально-методичних працях науково-педагогічних, наукових працівників, здобувачів трьох рівнів вищої освіти, докторантів Університету тощо.

Це Положення:

- визнає академічну, професійну етику та повагу до авторських прав ключовими засадами організації навчального процесу й наукової роботи в Університеті;
- регулює застосування загальних засад та правил наукової етики в навчальних та наукових працях здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних, наукових працівників Університету;

- покликане сприяти впровадженню практики належного цитування шляхом закріплення визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, виявлення академічного плагіату, процедури розгляду та фіксування фактів академічного плагіату, а також наслідків його вчинення в межах Університету.

1.4. Об'єктами виявлення академічного плагіату є результати діяльності учасників освітнього процесу: навчальної (здобувачі вищої освіти), наукової (науково-педагогічні, наукові працівники, здобувачі трьох рівнів вищої освіти, докторанти), навчально-методичної (науково-педагогічні працівники та співробітники Університету).

2. Основні поняття та їх визначення

2.1. У даному положенні терміни вживаються у таких значеннях:

- Автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір.
- Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства. Академічний плагіат може стосуватися всіх типів джерел, зокрема: текстів, рисунків, фрагментів музичних творів, математичних виразів та перетворень, програмних кодів тощо. Джерелами академічного плагіату можуть бути опубліковані і неопубліковані книжки, статті, брошури, патенти, тези, рукописи, веб-сайти та інші Інтернет-ресурси, роздаткові матеріали для студентів, роботи інших студентів й т.ін.

- Плагіат – це опублікування твору або його частини у незмінному або видозміненому вигляді, включаючи опублікування перекладу іншомовного твору або його частини, під іменем особи, яка не є автором цього твору.

- Науковий результат – нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акту, нормативного документа або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову тощо.

- Оригінальність твору – ознака (критерій), що характеризує твір як результат власної інтелектуальної творчої діяльності автора та відображає творчі рішення, прийняті автором під час створення твору.

- Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному веб-сайті Університету (монографія, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації).

- Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.2. Різновиди академічного плагіату:

2.2.1. Дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело (в окремих випадках некоректним вважають навіть використання одного слова без посилання на джерело, якщо це слово використовують в унікальному значенні, наданому цим джерелом);

2.2.2. Використання незагальновідомої інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;

2.2.3. Перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;

2.2.4. Подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есеїв, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

2.3. Види академічного плагіату в наукових роботах (рефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо).

2.3.1. Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

2.3.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

2.3.3. Відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата.

2.3.4. Відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація.

2.3.5. Відтворення в тексті наукової роботи оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів мистецтва.

3. Система запобігання академічному плагіату

3.1. Система запобігання академічного плагіату розповсюджується на наукові та навчально-методичні праці науково-педагогічних і наукових працівників Університету; статті в наукових періодичних виданнях

Університету; дисертації здобувачів наукових ступенів; кваліфікаційні та курсові роботи здобувачів вищої освіти; матеріали конференцій, організатором яких є ВНУ імені Лесі Українки, тощо.

Заходи щодо запобігання академічного плагіату спрямовані на дотримання прав інтелектуальної власності, принципів академічної доброчесності, підвищення якості навчання, розвиток навичок коректної роботи з оприлюдненими (опублікованими) джерелами інформації, формування сумлінного дотримання вимог наукової етики, а також активізацію самостійності при написанні оригінальних авторських творів тощо.

3.2. Процедури та заходи щодо запобігання академічного плагіату.

3.2.1. Формування етосу, який не сприймає академічну нечесність та передбачає:

1) формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів із визначенням вимог щодо належного оформлення покликань на використані у наукових і навчальних працях матеріали;

2) ознайомлення учасників освітнього процесу Університету з цим Положенням та іншими документами, що унормовують запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;

3) введення до освітніх програм і навчальних планів підготовки фахівців із вищою освітою навчальних дисциплін, що забезпечують формування високої культури академічної доброчесності;

4) сприяння органам студентського самоврядування, первинній профспілковій організації студентів, Науковому товариству аспірантів і студентів, Раді молодих вчених в інформуванні здобувачів усіх рівнів вищої освіти, докторантів про правила наукової етики та дотримання академічної доброчесності;

5) введення до виховної роботи факультетів, кафедр, освітніх центрів заходів із формування у здобувачів вищої освіти етичних норм, що унеможливають академічний плагіат.

3.2.2. Профілактика в Університеті усіх видів академічного плагіату, що передбачає:

1) ознайомлення усіх першокурсників із Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки протягом місяця з дня зарахування в Університеті;

2) видання та поширення методичних матеріалів із чітким формулюванням вимог щодо написання письмових робіт, наукової етики, коректного використання інтелектуальних здобутків та оформлення посилань на використані у наукових працях матеріали;

3) надання докторантам, здобувачам трьох рівнів вищої освіти всебічної консультативної допомоги науковими керівниками (науковими консультантами) на усіх етапах виконання наукових робіт;

4) ознайомлення учасників освітнього процесу Університету з нормативною базою, що унормовує запобігання та виявлення академічного плагіату;

5) інформування наукових, науково-педагогічних працівників Університету, докторантів, здобувачів освіти про відповідальність у випадку виявлення фактів академічного плагіату;

6) обговорення кращих випускних кваліфікаційних письмових робіт на наукових конференціях та опублікування їх результатів у наукових виданнях Університету;

7) оприлюднення дисертації (монографії) дисертацій осіб, які здобувають наукові ступені доктора філософії та доктора наук, а також відгуків офіційних опонентів та рецензентів на веб-сайті Університету;

8) розміщення дисертацій, кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти в інституційному репозитарії Університету;

9) введення до освітніх програм і навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти навчальних дисциплін, котрі забезпечують формування у них загальних компетентностей щодо дотримання принципів академічної доброчесності, коректного використання матеріалів з оприлюднених (опублікованих) джерел інформації та об'єктів інтелектуальної власності;

10) реалізація редакціями періодичних видань Університету політики академічної доброчесності у питаннях відбору, рецензування, оформлення та оприлюднення поданих до розгляду статей;

11) організацію бібліотекою Університету заходів з популяризації основ інформаційної культури, правил наукової етики та політики академічної доброчесності;

12) формування для здобувачів освіти навчальних завдань із використанням науково-освітніх інновацій, що сприяють розвитку у них наукової креативності та забезпечують їх підготовку до виконання оригінальних наукових творів.

3.2.3. З метою запобігання академічному плагіату в наукових роботах необхідно дотримуватися таких рекомендацій:

- Будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням.

- Якщо перефразування чи довільний переказ в тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку).

- Якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, у тексті наукової роботи має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата

наводиться не за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитується за: »)

- Будь-яка наведена в тексті наукової роботи науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація. Винятки припускаються лише для загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю. У разі використання у науковій роботі тексту нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення та, за наявності, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції.

- Будь-які відтворені в тексті наукової роботи оприлюднені твори мистецтва мають супроводжуватися зазначенням авторів та назви цих творів мистецтва (якщо вони відомі). У разі використання творів виконавського мистецтва слід зазначити також індивідуальних чи колективних виконавців (якщо вони відомі). Якщо автори/виконавці невідомі, слід зазначити, що вони невідомі. У разі неможливості ідентифікувати автора, назву та/чи виконавців твору слід обов'язково зазначити джерело, з якого взято відтворений твір.

4. Порядок перевірки робіт на академічний плагіат

4.1. В обов'язковому порядку перевірку на наявність академічного плагіату відповідно до норм цього Положення повинні проходити:

1) курсові та кваліфікаційні роботи здобувачів першого й другого рівнів вищої освіти;

2) дисертації здобувачів наукових ступенів;

3) монографії, підручники, посібники, інші наукові й навчально-методичні видання, які рекомендуються до друку колегіальними органами Університету та/чи його структурними підрозділами (вченою, науково-методичною, науковою радою, кафедрами тощо);

4) наукові праці, які подаються до друку в наукових виданнях, (спів)засновником яких є Університет;

5) наукові роботи здобувачів освіти, які рекомендуються для участі у всеукраїнських та міжнародних конкурсах тощо.

4.2. Інструментом для первинної перевірки наукових, навчально-методичних робіт наукових і науково-педагогічних працівників Університету, курсових, кваліфікаційних робіт здобувачів освіти, дисертацій здобувачів наукових ступенів є програмне забезпечення із відповідними налаштуваннями параметрів роботи програми, рекомендоване для використання Університетом. Перевірка на наявність академічного плагіату проводиться для електронних варіантів робіт, представлених у форматах .doc, .docx. Перевірці на академічний плагіат, як правило, підлягає основний текст роботи (від вступу до висновків включно).

4.3. Результати автоматичної перевірки не є гарантією відсутності академічного плагіату, тому вона може застосовуватися лише як один із

складників системи забезпечення якості. Виявлені програмним забезпеченням текстові збіги мають додатково аналізуватися відповідальною за це особою на предмет їх ідентифікації як академічного плагіату, помилок цитування, загальновідомих знань тощо.

4.4. Курсові, наукові, кваліфікаційні роботи здобувачів освіти і дисертації здобувачів наукових ступенів виконуються ними самостійно під керівництвом наукового керівника (консультанта). Такі роботи мають бути оригінальними творами. Рішення про оригінальність твору має ухвалюватися внаслідок якісного та кількісного аналізу роботи відповідальними за це особами, проте показник оригінальності форми (вираження) твору можна встановити за допомогою комп'ютерних програмних засобів. Такий показник є протилежним до показника подібності (збігів), що визначається комп'ютерною програмою внаслідок первинної перевірки тексту на наявність/відсутність академічного плагіату. Для курсових робіт показник оригінальності форми (вираження) твору має становити не менше третини, для кваліфікаційних робіт здобувачів першого й другого рівнів освіти – не менше половини, для дисертаційних робіт аспірантів і докторантів – не менше 85%.

Зміст та оформлення робіт мають відповідати вимогам (методичним вказівкам) щодо їх написання, затвердженим в Університеті, та/або правовим актам України вищого порядку.

4.5. Первинну перевірку на наявність ознак академічного плагіату в курсових, кваліфікаційних роботах здобувачів першого й другого рівнів вищої освіти має здійснювати відповідальний за таку роботу працівник випускової кафедри із використанням рекомендованого Університетом програмного забезпечення. Строки та порядок подання робіт на кафедру встановлюються в рамках факультету з урахуванням вимог цього Положення, інших затверджених в Університеті нормативних актів та чинних правових актів України, проте звіт про перевірку курсової роботи чи кваліфікаційної роботи здобувачів першого й другого рівнів вищої освіти має бути проаналізований науковим керівником (за потреби – членами кафедри) до дати проведення захисту відповідного виду наукової роботи.

4.6. Під час подання на кафедру кваліфікаційної роботи автор цієї роботи заповнює і підписує заяву-засвідчення за встановленою формою (Додаток 1), у якій підтверджує факт відсутності в роботі академічного плагіату. До такої заяви додається роздрукований звіт про перевірку роботи на наявність/відсутність академічного плагіату (за допомогою рекомендованого Університетом програмного забезпечення з відповідними налаштуваннями) із грифом наукового керівника «Ознайомлений. Академічного плагіату не виявлено». Цією ж заявою автори випускних кваліфікаційних робіт (здобувачі вищої освіти) надають дозвіл на розміщення електронної копії своєї роботи в інституційному репозитарії Університету.

4.7. Монографії, підручники, посібники та інші наукові й навчально-методичні видання, які рекомендуються до друку колегіальними органами Університету та/чи його структурними підрозділами (вченою, науково-методичною, науковою радами, кафедрами тощо), а також наукові праці, які подаються до друку у наукових виданнях, (спів)засновником яких є Університет, мають бути виконані з дотриманням принципів академічної доброчесності.

4.8. Під час подання на розгляд колегіального органу Університету (вченої, науково-методичної, наукової ради) та/чи його структурних підрозділів (засідання кафедри, ради факультету, науково-методичної комісії факультету тощо) наукових і навчальних праць, зазначених у п. 4.1, для отримання рекомендації до друку автор(и), серед іншого, подають згенерований за допомогою рекомендованого Університетом програмного забезпечення звіт про перевірку роботи на академічний плагіат і заяву-засвідчення встановленої форми (Додаток 2). Цією ж заявою автори зобов'язуються у місячний термін від дати ухвалення відповідного рішення на вченій раді розмістити електронну копію своєї роботи в інституційному репозитарії Університету.

4.9. Первинну перевірку монографій, підручників, посібників, інших наукових і навчально-методичних видань, які рекомендуються до друку колегіальними органами Університету та/чи його структурними підрозділами (вченою, науково-методичною, науковою радами, кафедрами тощо), здійснюють за допомогою рекомендованого Університетом програмного забезпечення відповідальні за відповідну роботу працівники кафедр.

4.10. Детальний порядок здійснення перевірки на академічний плагіат статей, поданих у наукові та інші видання, (спів)засновником яких є Університет, встановлюється редакційними колегіями самих видань із урахуванням вимог цього Положення та інших нормативно-правових актів.

4.11. Під час рекомендації до друку періодичних наукових видань, (спів)засновником яких є Університет, вчена (наукова) рада Університету керується, серед іншого, службовим поданням головного редактора (відповідального секретаря) відповідного наукового видання, у якому, серед іншого, зазначається інформація про результати перевірки прийнятих до друку статей на предмет відсутності у них академічного плагіату.

4.12. Первинна перевірка дисертації на наявність/відсутність академічного плагіату за допомогою рекомендованого Університетом програмного забезпечення здійснюється під час підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та під час подання роботи до спеціалізованої вченої ради Університету. Усі перевірки дисертацій на предмет наявності/відсутності академічного плагіату

проводяться працівником бібліотеки Університету за допомогою програмного забезпечення, рекомендованого Університетом.

4.13. У випадку перевірки дисертації здобувача третього рівня вищої освіти на етапі підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації згенерований програмним забезпеченням звіт про перевірку роботи на наявність/відсутність академічного плагіату надсилається здобувачу освіти, науковому керівнику та головуючому на засіданні структурного підрозділу Університету на їх корпоративні адреси.

4.14. У випадку попередньої експертизи докторської дисертації звіт про перевірку роботи на наявність академічного плагіату надсилається здобувачу наукового ступеня доктора наук та рецензентам на їх корпоративні адреси.

4.15. У випадку подання дисертації до захисту у спеціалізовану вчену раду Університету звіт про перевірку дисертації на наявність академічного плагіату надсилається голові спеціалізованої вченої ради.

4.16. Спеціалізовані вчені ради не мають права перекладати на дисертанта обов'язок за перевірку тексту дисертації на академічний плагіат, зокрема вимагати довідки або будь-які інші документи про результати такої перевірки.

4.17. При вивченні тексту дисертації варто звертати увагу на фрагменти, написані у дещо недоладному стилі, які можуть бути ручним або машинним перекладом із поширених іноземних мов (російська, англійська, німецька); ці фрагменти можна перевірити через Інтернет-пошук по «зворотних перекладах» відповідних словосполучень і частин тексту. Ще одна ознака можливого академічного плагіату – різні фрагменти тексту написані в різному стилі. Втім, тут варто враховувати ймовірність написання різних частин тексту на різних етапах підготовки дисертації, коли з часом стиль академічного письма у науковця змінюється.

4.18. Спеціалізованій вченій раді доцільно описати у Рішенні щодо присудження наукового ступеня проведену процедуру перевірки тексту дисертації на можливий академічний плагіат та вказати результат цієї перевірки.

4.19. Первинна перевірка наукових робіт здобувачів освіти, які рекомендуються для участі у всеукраїнських та міжнародних конкурсах тощо, здійснюється відповідальними особами за проведення такого конкурсу чи відповідальними особами на кафедрі.

4.20. Результати перевірки наукових та навчально-методичних праць на наявність/відсутність академічного плагіату надаються особам згідно з табл. 1.

4.21. Відповідальні особи аналізують звіт про результати перевірки роботи на наявність академічного плагіату, проведеної за допомогою рекомендованого Університетом програмного забезпечення (табл. 1).

4.22. Допустимий відсоток академічного плагіату у всіх видах робіт, зазначених у п. 4.1 цього Положення, дорівнює нулю.

Таблиця 1

№	Вид твору	Відповідальна особа, яка здійснює перевірку за допомогою програмного забезпечення з чітко встановленими параметрами, рекомендованими Університетом	Особа, кому надсилається звіт про перевірку робіт на плагіат (на корпоративні адреси)	Відповідальна (-і) особа(-и), яка(-і) аналізує (-ють) звіт про результат первинної перевірки роботи на наявність академічного плагіату
1	Курсова робота	Відповідальна особа на кафедрі	Науковий керівник, здобувач освіти	Науковий керівник
2	Кваліфікаційна робота	Відповідальна особа на кафедрі	Науковий керівник, здобувач освіти, завідувач кафедри, бібліотека Університету	Науковий керівник (за потреби – члени кафедри)
3	Дисертація на здобуття ступеня PhD (на етапі підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації)	Працівник бібліотеки Університету	Науковий керівник, аспірант, головуючий на засіданні структурного підрозділу Університету, рецензенти	Головуючий на засіданні структурного підрозділу Університету, рецензенти
4	Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук (на етапі попередньої експертизи докторської дисертації)	Працівник бібліотеки Університету	Науковий консультант (за наявності), здобувач наукового ступеня, рецензенти докторської	Рецензенти докторської дисертації

			дисертації	
5	Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук (на етапі подання роботи в спеціалізовану вчену раду Університету)	Працівник бібліотеки Університету	Науковий консультант (за наявності), здобувач наукового ступеня, голова спеціалізованої вченої ради, члени комісії, які здійснюють попередній розгляд докторської дисертації	Голова спеціалізованої вченої ради, члени комісії, які здійснюють попередній розгляд докторської дисертації
6	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії (на етапі подання роботи в разову спеціалізовану вчену раду Університету)	Працівник бібліотеки Університету	Науковий керівник, здобувач ступеня доктора філософії, голова разової спеціалізованої вченої ради, рецензенти, опоненти, науково-дослідна частина	Голова разової спеціалізованої вченої ради, рецензенти, опоненти
7	Наукові статті у фахові періодичні видання Університету	Відповідальний секретар видання Університету	Головний редактор, секретар наукової ради Університету	Головний редактор, відповідальний секретар видання Університету
8	Монографії та інші типи наукових (науково-популярних) праць (енциклопедичні видання, довідники тощо)	Відповідальна особа на кафедрі	Автор, завідувач кафедри, голова вченої ради факультету, секретар наукової ради Університету	Автор
9	Підручники, посібники	Відповідальна особа на кафедрі	Автор, завідувач кафедри, голова науково-методичної ради факультету, секретар	Автор

			науково-методичної ради Університету	
10	Збірники матеріалів (тез) конференцій, симпозіумів тощо	Відповідальна особа за проведення конференції чи іншого заходу	Відповідальний виконавець, секретар наукової ради Університету	Відповідальний виконавець
11	Навчально-методичні видання	Відповідальна особа на кафедрі	Автор, голова науково-методичної ради факультету, завідувач кафедри, секретар науково-методичної ради Університету	Автор

5. Виявлення академічного плагіату

5.1. На підставі аналізу звіту про результати первинної перевірки наукових і навчально-методичних робіт науковий керівник (консультант), голова спеціалізованої вченої ради, головний редактор чи інша відповідальна особа, визначена у цьому Положенні, може констатувати наявність видів академічного плагіату, зазначених у п. 2.2 і 2.3.

5.2. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у п. 2.3.1 цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

(а) в тексті іншого автора (інших авторів) наявний такий чи майже такий текстовий фрагмент обсягом більше одного речення, як в оцінюваній науковій роботі (за винятком стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальновживаними);

(б) цей текст іншого автора (інших авторів) було створено раніше, ніж оцінювану наукову роботу (або інший текст автора оцінюваної наукової роботи, де наявне таке саме речення чи група речень);

(в) автор оцінюваної наукової роботи не посилається на цей текст іншого автора (інших авторів), або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині своєї роботи) так, що незрозуміло, якого саме речення (якої саме групи речень) оцінюваної наукової роботи стосується посилання.

5.3. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у п. 2.3.2 цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

(а) в оцінюваній науковій роботі міститься відтворення (повністю або частково) тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ:

- обсягом до абзацу без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту, або

- обсягом більше абзацу без бібліографічного та/або текстуального посилання на автора (авторів) відтвореного тексту щонайменше один раз у кожному абзаці (крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків);

(б) відтворюваний текст іншого автора (інших авторів) було створено раніше, ніж оцінювану наукову роботу (або інший ідентичний за змістом текст автора оцінюваної наукової роботи).

5.3. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у п. 2.3.3. цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

(а) в оцінюваній науковій роботі наведено п'ять або більше цитат з третіх джерел саме чи майже в такому обсязі, як вони наведені в іншому джерелі, без вказування на це інше джерело як джерело, з якого запозичені відповідні цитати;

(б) це інше джерело було створено раніше, ніж оцінювана наукова робота (або інший текст автора оцінюваної наукової роботи, де наведено такі самі цитати);

(в) автор не посилається на це інше джерело, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, що саме з цього джерела насправді взяті використані автором цитати з третіх джерел.

5.4. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у п. 2.3.4 цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

(а) в іншому джерелі оприлюднена та сама науково-технічна інформація (крім загальновідомої), яка наведена в оцінюваній науковій роботі;

(б) це інше джерело було створено раніше, ніж оцінювана наукова робота (або інший текст автора роботи, де наявна та сама науково-технічна інформація);

(в) автор не посилається на це інше джерело, або посилається деінде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, яку саме науково-технічну інформацію, використану в роботі (крім загальновідомої), автор бере з цього джерела.

5.5. Для констатації різновиду академічного плагіату, визначеного у пункті 2.3.5. цього Положення, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

(а) в оцінюваній науковій роботі використані раніше оприлюднені твори мистецтва;

(б) автори (та/чи назви, виконавці, джерело) цих творів мистецтва відомі;

(в) в оцінюваній науковій роботі автори (та/чи назви, виконавці, джерело) цих творів мистецтва не вказані.

6. Відповідальність за академічний плагіат і організацію роботи по його виявленню

6.1. У випадку виявлення ознак академічного плагіату в курсовій чи кваліфікаційній роботі така робота не допускається до захисту.

6.2. У випадку виявлення академічного плагіату в дисертації здобувача наукового ступеня на етапі підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації такий здобувач отримує негативний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Рецензенти персонально відповідають за об'єктивність та якість підготовленого ними висновку.

6.3. У випадку виявлення академічного плагіату дисертаційна робота, подана до спеціалізованої вченої ради Університету, не допускається до захисту.

6.4. Якщо разова спеціалізована вчена рада виявила факти академічного плагіату у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації, вона ухвалює рішення про відмову у присудженні ступеня доктора філософії без права повторного подання дисертації до захисту.

6.5. Університет має право скасувати рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії у зв'язку з виявленням у дисертації та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату незалежно від строку, що минув після присудження разовою радою ступеня доктора філософії.

6.6. Якщо докторська рада встановила наявність академічного плагіату в докторській дисертації та/або наукових публікаціях, зарахованих за її темою, вона приймає рішення про відмову у присудженні наукового ступеня доктора наук.

6.7. За порушення академічної доброчесності через виявлення у творах академічного плагіату науково-педагогічні та наукові працівники Університету можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: відмова у присудженні ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєнні вченого звання; позбавлення присудженого ступеня освітньо-наукового чи освітньо-творчого рівня чи присвоєного вченого звання; позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

6.8. За порушення академічної доброчесності через виявлення у творах академічного плагіату здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту); позбавлення академічної стипендії тощо.

6.9. Науково-педагогічні, наукові працівники, здобувачі вищої освіти усіх рівнів (бакалавра, магістра, доктора філософії), докторанти несуть особисту відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації, дотримання Кодексу академічної доброчесності Університету, порушення правил цитування чи інших положень законодавства України про охорону авторського права та принципів академічної доброчесності.

6.10. Здобувачі усіх рівнів вищої освіти, докторанти та їх наукові керівники (консультанти) несуть особисту відповідальність за своєчасну перевірку курсових, кваліфікаційних робіт, дисертацій на наявність академічного плагіату в порядку, визначеному цим Положенням.

6.11. Науковий керівник (науковий консультант) здійснює контроль за перевіркою кваліфікаційної роботи на предмет наявності у ній академічного плагіату у встановлені строки.

6.12. Особи, призначені на кафедрах як відповідальні за перевірку текстів на предмет наявності академічного плагіату, беруть участь у науково-методичних заходах відповідного тематичного спрямування, надають консультаційно-методичну підтримку працівникам та здобувачам вищої освіти кафедри щодо перевірки робіт на наявність у них академічного плагіату та, за рішенням кафедри, здійснюють таку перевірку.

6.13. Відповідальність за допущений академічний плагіат в опублікованих наукових, навчально-методичних і навчальних працях, що рекомендуються до друку вченою радою Університету та/або (спів)засновником яких є Університет, несуть автори, наукові керівники (консультанти), редакційна колегія відповідних видань у порядку визначеному законодавством, а також відповідальні особи, які аналізували звіт про перевірку роботи на наявність/відсутність академічного плагіату.

7. Порядок подання й розгляду апеляцій

7.1. Учаснику освітнього процесу, якого звинувачують у академічному плагіаті/самоплагіаті, а також в інших порушеннях академічної доброчесності, має бути забезпечена можливість надання пояснень та доведення своєї невинуватості.

7.2. У випадку прийняття рішення про недопуск роботи до захисту (опублікування) на засіданні кафедри (редакційної колегії тощо) з причини наявності академічного плагіату автор має право подати письмову апеляційну заяву на ім'я ректора (для викладачів, аспірантів, докторантів) чи на ім'я декана свого факультету/інституту (для здобувачів першого й другого рівнів освіти). Апеляційна заява подається у триденний термін з моменту, коли автор дізнався чи повинен був дізнатися про прийняття такого рішення.

7.3. Для розгляду апеляційних заяв студентів за розпорядженням декана створюється апеляційна комісія з повноваженнями на один навчальний рік із числа викладачів факультету/інституту у складі: голова комісії, члени комісії, секретар. Загальний склад – не більше 5 осіб. Персональний склад членів апеляційної комісії факультету/інституту формується з найдосвідченіших та авторитетних викладачів кафедр факультету. Секретар комісії призначається із навчально-допоміжного персоналу. Строк розгляду апеляційної заяви здобувача першого або другого рівня освіти апеляційною комісією не повинен перевищувати 7 днів. Рішення апеляційної комісії може бути оскаржене до ректора і розглянуте у порядку, встановленому п. 7.4.

7.4. Для розгляду апеляційної заяви викладача, докторанта, аспіранта створюється апеляційна комісія із числа провідних фахівців Університету відповідного профілю. Головою апеляційної комісії призначається проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної співпраці. Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту виходу наказу ректора про створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання заявника попереджають у письмовій формі щонайменше за два робочі дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядаються за його відсутності. У випадку необхідності отримання додаткової уточнюючої інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів з розривом не більше трьох робочих днів. Загальний строк розгляду апеляційної заяви викладача, докторанта чи аспіранта апеляційною комісією не повинен перевищувати 21 день. Рішення апеляційної комісії може бути оскаржене у порядку, встановленому законодавством України.

7.5. Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, письмова робота якої розглядається апеляційною комісією.

7.6. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи: «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь». У разі непогодження з висновками апеляційної комісії заявник може оскаржити їх та/або додати до висновків записку з аргументованим роз'ясненням своєї позиції.

7.7. Висновки апеляційної комісії зберігаються протягом п'яти років: щодо академічного плагіату у творах здобувачів освіти – у відповідному деканаті; щодо академічного плагіату у творах науково-педагогічних працівників, докторантів чи аспірантів – у науково-дослідній частині Університету.

7.8. У випадку відсутності апеляційної заяви, апеляційна комісія може бути створена і проводити розгляд питань своєї компетенції на підставі ініціативи ректора, проректора, декана, завідувача кафедри, органу студентського самоврядування.

8. Прикінцеві положення

8.1. Положення затверджується рішенням вченої ради Університету та вводиться в дію наказом ректора.

8.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора за рішенням вченої ради Університету. У такому ж порядку Положення втрачає чинність.

ЗАЯВА-ЗАСВІДЧЕННЯ АВТОРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Я, ПІБ, докторант, аспірант, здобувач першого чи другого рівня вищої освіти, випускник (спеціаліст; магістр) (для осіб викладацького складу – вказати посаду), заявляю: моя письмова робота на тему «_____» (назва роботи), представлена у «_____» (спеціалізовану вчену раду, державну екзаменаційну комісію і т.д.) для публічного захисту, виконана самостійно і без порушення норм законодавства України про авторське право й принципів академічної доброчесності. Усі запозичення з друкованих та електронних видань, а також з інших кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти оформлені належним чином з посиланням на джерело.

Я ознайомлений(-а) з чинним положенням «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки», згідно з яким виявлення академічного плагіату та/або критично низький рівень оригінальності форми (вираження) твору є підставою для відмови в допуску її до захисту або відмови у присудженні відповідного ступеня вищої освіти автору такої роботи.

Я даю дозвіл на розміщення електронної копії своєї роботи в інституційному репозитарії Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Дата

Підпис

ЗАЯВА-ЗАСВІДЧЕННЯ
АВТОРА РУКОПISУ

Я, ПШБ, (посада), заявляю, що рукопис твору (частини твору), автором якого (якої) я є, а саме (вказати тип твору – монографія, навчальний посібник, підручник тощо) «_____» (назва твору), представлена(-ий) на розгляд вченої ради Волинського національного університету імені Лесі Українки щодо рекомендації її (його) до друку, виконана(-ий) мною самостійно і без порушення норм законодавства України про авторське право й принципів академічної доброчесності. Усі запозичення з інших творів оформлені належним чином з посиланням на джерело.

Я ознайомлений(-а) з чинним положенням «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки», згідно з яким виявлення академічного плагіату та/або критично низький рівень оригінальності форми (вираження) твору є підставою для відмови у рекомендації його до друку. Відповідальність за можливе допущене порушення законодавства України про авторське право при створенні твору та/або за наслідки, які з цього випливають, несе виключно автор (автори) цього твору.

Я зобов'язуюсь розмістити електронну копію своєї роботи в інституційному репозитарії Волинського національного університету імені Лесі Українки та публічно (усно) представити її у місячний термін від дати ухвалення відповідного рішення на вченій раді Університету.

Дата

Підпис